

Toplantı : 12

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 278

Millî Eğitim temel kanunu tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Eğitim ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 5'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici komisyon raporu (M. Meclisi : 1/754; C. Senatosu : 1/201)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 893)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6989

2 . 6 . 1973

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 31 . 5 . 1973 tarihli 119 ncu Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işarî oyla kabul edilen, Millî Eğitim Temel kanunu tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur. Saygılarımla.

Fikret Turhangil
Millet Meclisi Başkanı Y.

Not : Bu tasarı 6 . 12 . 1972 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 28, 29, 30, 31 . 5 . 1973 tarihli 116, 117, 118 ve 119 ncu birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 893)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/201
Karar No. : 2

5 . 6 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 31 Mayıs 1973 tarihli 119 ncu Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işarî oyla kabul edilen, Millî Eğitim Temel kanunu tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 2 Haziran 1973 tarihli ve 6989 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosunun 5 Haziran 1973 tarihli 71 nei Birleşiminde Millî Eğitim Bütçe ve Plân komisyonlarından beşer üyenin katılması suretiyle kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun, 5, 6 ve 7 Haziran 1973 tarihli Birleşiminde Millî Eğitim Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Devlet Plânlama Teşkilâtı temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I. - Tasarı, Türk millî eğitiminin düzenlenmesinde esas alınacak genel amaç ve ilkeleri, eğitim sisteminin genel yapısı, öğretmenlik mesleği, okul, bina ve tesisleri, eğitim araç ve gereçleri ve Devletin ve öğretim görev ve sorumluluğu ile ilgili - temel hükümlerin - bir sistem bütünlüğü içinde düzenlenmesini öngörmektedir.

Tasarının gerekçesinde, Millî Eğitim Temel kanunu tasarısının, Millî Eğitim Reformunu gerçekleştirmek üzere, Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Yüksek Plânlama Kurulu ile Bakanlar Kurulunca kabul edilerek 13 Ekim 1972 tarihli ve 14/335 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan «Millî Eğitim Reformu Stratejisi» esaslarında hazırlanmış olduğu ve hazırlıklar sırasında da, geçmişte bu yolda yapılan bütün çalışmaların değerlendirildiği ve özellikle VII nci ve VIII nci Millî Eğitim Şûraları kararlarından yararlandığı ve uzun dönemli kalkınmanın ve Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânının temel hedefleri ve Stratejisine uyulduğu belirtilmektedir.

Tasarı yedi kısımdan meydana gelmekte olup;

Birinci kısım, Türk millî eğitiminin genel amaçlarının ve bu amaçların gerçekleştirilmesinde esas alınacak temel ilkelerin,

İkinci kısım, üç bölümden oluşarak, eğitim sisteminin genel yapısını saptamakta ve birinci bölümünde eğitim sistemini belirten genel hükümler; ikinci bölümde örgün eğitimi teşkil eden - okul öncesi eğitim - ; üçüncü bölümde yaygın eğitimin anaçizgileri ve bütünlüğünün,

Üçüncü kısım, eğitim sisteminin en önemli unsuru olarak öğretmenlik mesleğinde, okul öncesinden yüksek öğretime kadar bir bütünlük içinde yetiştirilme, görevlendirilme, hizmet içi eğitim ve istihdam şartları ile mesleğin tümü için geçerli ortak hükümlerin,

Dördüncü kısım, eğitim sisteminin altyapısını teşkil eden okul, bina ve tesislerin,

Beşinci kısım, eğitim sisteminin önemli unsurlarından eğitim araç ve gereçler ile ilgili hükümlerin.

Altıncı kısım, Devletin eğitim ve görev sorumluluğunun ve Millî Eğitim Bakanlığının merkez ve taşra teşkilâtlarına ait örgütlenmeye ilişkin hükümlerin,

Düzenlenmesine ilişkin esasları ihtiva etmektedir.

1. Türk toplumunun ihtiyaçlarına uygun, sağlam bir millî birlik ve bütünlük içinde yurdumuzun ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasını gerçekleştirmeyi ve hızlandırmayı ve Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı haline getirmeyi hedef tutan, millî eğitim amaçları ve bunların gerçekleştirilmesinde uyulacak temel ilkeler saptanmış olacaktır.

2. Gençlerin ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yetiştirilmeleri için eğitim muhteva ve metotlarının yöneltme ilkesine dayalı olarak düzenlenmesi ve rehberlik hizmetleri ile objektif ölçme ve değerlendirme tekniklerinden yararlanma imkânı sağlanmış olacaktır.

3. Eğitim sisteminin yapısı, vatandaşlarımızın örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde toplumun ihtiyaçlarına göre yetiştirilebilmelerini ve imkân ve fırsat eşitliği içinde daha üst öğretim basamaklarına geçebilmelerini sağlayacak şekilde kurulacak ve bunun için de her derece ve türdeki okullar, kendi içinde ve bunlarla yaygın eğitim kurumları arasında yatay ve dikey geçişlere imkân verecek ve bir değerini tamamlayacak bir sistem bütünlüğü içinde düzenlenecektir.

4. Çocukların zihni yeteneklerinin hızla geliştiği bir dönem olan okul öncesi eğitim, ülkemiz eğitim sisteminde önemine uygun bir yer alacaktır.

5. 7 ve 14 yaşları arasında kapsayan temel eğitim, öğrencilerin aynı zamanda hayata hazırlanmalarını sağlamak maksadı ile günümüzdeki ilköğretim ve ortaokul öğretimini de içine alarak, eğitim sisteminin alt kademesini meydana getirecek ve uzun dönemde mecburi öğrenim süresini 8 yıla çıkaracak şekilde yeniden düzenlenecektir.

6. Genel eğitime ağırlık veren ve birbirine kapalı dikey kuruluşlar şeklindeki günümüz orta-öğretim sistemi, meslekî ve teknik eğitime ağırlık veren, öğrencileri ilgi, istidat ve kabiliyetlerine ve toplumun ihtiyaçlarına göre yüksek öğretime, iş alanlarına ve hayata hazırlayan, araların-

da yatay ve dikey geçişler bulunan - lise - adı altında çeşitli programlardan veya okullardan oluşmuş bir sistem bütünlüğü içinde yeniden düzenlenecektir.

7. Nüfusu az ve dağınık olan veya gerekli görülen yerlerde ortaöğretimin genel, meslekî ve teknik programlarını bir yönetim altında uygulayan çok programlı liseler kurulacaktır.

8. Genel, meslekî ve teknik nitelikte gördükleri ortaöğrenimlerini bitiren gençlerin yetiştirildikleri yönde yüksek öğretime geçebilmeleri yeni bir statüye bağlanacaktır.

9. Yüksek öğretim, millî eğitim sistemi çerçevesinde öğrencileri lisans öncesi, lisans ve lisansüstü seviyelerinde yetiştiren bir bütünlüğe kavuşturulacak ve statüleri arasında aşırı derecede farklılıklar bulunan bugünkü yüksek öğretim kurumları, bu kanunun getirdiği ortak esaslar çerçevesinde yeniden düzenlenecek ve bu bütünlük içinde teknoloji üretimi ve uygulaması için eleman yetiştirmek üzere, temel iki kanalda görev alacak kuruluşlar bulunacak ve bu kanallar arasında öğrencilere kabiliyetlerine göre geçiş yolları açık tutulacaktır.

10. Örgün eğitimden yeteri kadar yararlanamayan kimselerin, yaygın eğitim yolu ile toplum ihtiyaçlarına göre sürekli bir şekilde yetiştirilmeleri imkânları sağlanacaktır.

11. Öğretmenlik, meslek olarak bir bütünlüğe kavuşturulacak ve öğretmen yetiştiren kurumların seviyesi yükseltilecek ve gerek bu kurumlar ve gerek hizmet içi eğitim müessesesi yolu ile, öğretmenlerin, yatay ve dikey geçişlerle yükselmelerine imkân verilecek ve öğretmenlerin yurdun çeşitli bölgelerinde görev yapmaları düzeni getirilecek ve özellikle mahrumiyet bölgelerinde, öğretmenler için konut imkânları gözetilecektir.

12. Her derece ve her türdeki eğitim kurumlarının yer, personel, bina, tesis ve ekleri; donatım, araç - gereç ve öğrenci kapasiteleri ile ilgili standartların tespit edilmesi ve eğitim kurumlarının bu standartlara göre optimal büyüklükte kurulması ve verimli bir biçimde işletilmesi sağlanacaktır.

13. Eğitim kurumlarında kullanılacak ders kitapları ile diğer eğitim araç ve gereçleri, öğretmen ve öğrencilere kaynak ve yardımcı olacak basılı eğitim malzemelerinin, hazırlanması ve temini ile ilgili esaslar, eğitim teknolojisindeki yeniliklere ve modern program geliştirme tekniklerine uygun olarak yeniden düzenlenecektir.

Arz edilen esasları ihtiva eden ve genel olarak; eğitime ayrılan kaynakların, toplumumuzun ihtiyaçlarına en elverişli bir biçimde kullanılmasına zemin hazırlayıcı olup, uzun dönemli **kalkınma stratejisi** ile Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında, ilgili yaş nüfuslarında okullaşma oranları olarak temel eğitimin birinci kademesi için 1977'de % 100, ikinci kademesi için 1977'de % 50, 1995'te % 75; orta öğretim için 1977'de %25, 1995'te % 45; yüksek öğretim için 1977'de % 9, 1995'te % 15 gibi ileri hedefleri kabul etmiş bulunan tasarı, memleket gerçekleri ve uzun vâdeli kalkınma çabalarında esas alınmış bulunan prensipler yönünden değerlendirilerek Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, geçici madde, 1, 63 ve 64 nci maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Tasarının, yüksek öğretimin paralı oluşundan söz eden 38 nci maddesi, Komisyonumuzca geniş görüşmelere konu kılınmış ve:

- a) İşbu maddede münhasıran, paralı yüksek öğretim, kuralından söz edilmiş bulunduğu,
- b) Bu kuralın uygulamasının, Üniversiteler v. b kanunları ile ve bu yolda konulacak tüzük ve yönetmelik hükümleri esaslarında yürütüleceği,
- c) Bu yükümlülüğün, ancak imkânları müsait gençler hakkında söz konusu olacağı ve her şeyden önce, imkânları kısıtlı gençler lehine getirilmiş bulunduğu,
- d) Uygulamayı gerçekleştirecek tüzük ve yönetmeliklerde, yükümlüler ile yükümlülüklerin yeter açıklık içinde tanımlanıp belli kıstaslara bağlanacağı,

e) İşbu maddede söz konusu - fon - un münhasıran, imkânları kısıtlı gençlerin yararına tahsis edilebileceği ve başkaca bir kullanışa konu kılınmayacağı,

f) Çok büyük rakamlara ulaşmasa da, - fon - un, imkânları kısıtlı gençlere tanınmış bir imkân olduğu ve böylece - fırsat eşitliği - nin sağlanmasında yararlı bir unsur kabul edilmek gerektiği,

Esasları tespit edilmiştir.

Komisyonumuz, memleketimizin hemen her yöresinde ve kimi zaman çok ağır şartlar ve mahrumiyetler altında sürekli olarak hizmet vermek durumunda olan öğretmenlerden; görevlendirildikleri yerlerde gerekli eğitim kurumu bulunmayanların çocukları için ilgi, istidat ve kabiliyetlerine göre öğrenim görmeleri yolunda, Devletçe gerekli tedbirlerin (Yüksek öğretim görenlerde burs, kredi, yurt v. b.) alınmasına dair genellikle benimsediği görüşün bir temenni olarak raporda ifadesi ile Hükümetin ve ilgililerin dikkatine sunulmasını da karar altına almıştır.

III. - Tasarının, ivedi olarak gerçekleştirilmesi icabeden reform tasarıları meyanındaki önemli yerini gözeten komisyonumuz, bu mahiyeti nedeniyle Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülme hususunda istemde bulunulmasını da karar altına almıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan
Aydın
i. C. Ege

Sözcü
Afyon Karahisar
K. Karağaçlıoğlu

Kâtip
Malatya
N. Akyurt

Samsun
F. Tevetoğlu

Bolu
Söz hakkım mahfuzdur.
A. Yılmaztürk

Tabii Üye
Gerekçesinde millî eğitimimize reform getireceğinden söz eden bu tasarıya, bu nitelikte görmediğim için, ayrıca paralı öğretime kapı açtığından tasarıya karşıyım.
Söz hakkım saklıdır.
S. Karaman

Gaziantep
Muhalifim.
Söz hakkım mahfuzdur.
S. Tanyeri

Tabii Üye
Tasarının tümüne karşıyım
Söz hakkım saklıdır.
Muhalefet şerhim eklidir.
M. Özgüneş

C. Bşk. Seç. Üye
Bâzi maddeler üzerindeki düşüncelerim ilişik yazımda belirtilmiştir.
Söz hakkım mahfuzdur.
H. Dener

Ankara
i. Yetiş

Muhalefet şerhi

Anahatlarını aşağıda belirttiğim, ayrıntılarını Genel Kurulda arz edeceğim sebeplerle tasarının tümüne karşıyım.

I. - Eğitim felsefesi bakımından :

a) Tasarı, Türk eğitim felsefesini tam olarak ihtiva etmektedir. Buna karşılık, müfredat programlarında yer alması gereken bâzı eğitim örgütleri, metne, eğitim felsefesi olarak girmiştir.

b) Yükseköğretimin paralı olması, Cumhuriyet Devri eğitim felsefesinde zararlı bir gedik açmaktadır.

II. - Eğitim politikası bakımından :

Tasarıda eğitim hedeflerine ve eldeki imkânların bu hedefler için kullanılma şekline açıklıkla yer verilmemiştir.

III. - Eğitim sistemi bakımından :

Tasarı,

a) Türk eğitim sistemini reforma değil deforma tabi tutmaktadır.

b) Türk eğitiminin anasorunları olan,

1. Eğitim kurumları üzerindeki adet baskısını azaltmak şöyle dursun, artırmaktadır.

2. Verim düşüklüğünü giderici tedbirler getirmemektedir.

3. Ekonomik, sosyal ve moral kalkınmamız için gerekli eğitilmiş insangücünü, yeter sayıda ve zamanında ve nihayet istenilen nitelikte yetiştirmeyi hedef tutan tedbirler yoktur.

4. Getirilen sistem, yurdumuzun şartları ve ekonomik imkânlarımızla bağdaşmamaktadır.

IV. - Eğitim düzeni bakımından :

Eğitim ile ilgili şikâyetlerin mihraklaştığı noktalardan biri olan eğitim düzenimizin yeniden düzenlenmesine ait hiçbir hüküm getirilmemiştir.

Bozuk bir eğitim düzeni ile eğitim politikası ve eğitim sistemi uygulama alanına konulamaz.

Tabii Üye
Mehmet Özgüneş

**Millî Eğitim Temel kanunu tasarısını inceleme ile görevli Senato Geçici Komisyonu
Sayın Başkanlığına**

Tasarının bâzı maddeleri hakkındaki düşüncelerim 11 sahifelik ilişik yazımda kısaca belirtilmiştir.

Raporunuzun sonuna dercini, yüksek tensibinize saygılarımla arz ederim.

7 . 6 . 1973

Cumhurbaşkanınca S. Ü
Hayri Dener

Komisyonumuzda «M. Eğ. Temel Kanunu tasarısı» na çoğunlukla verilen son şekil üzerindeki düşüncelerim, aşağıda özetle belirtilmiştir, saygılarımla arz ederim :

Tasarıdaki 2, 10, 3 ncu ve özellikle 12, 31, 35 ve 37 nci maddelerin, Hükümetin teklifinde yazılmış oldukları gibi kabul edilmesi, 38 nci maddedeki yüksek öğretimin paralı olması sisteminin, bir süre daha uygulanmamasını daha uygun bulmaktayım :

2 ve 10 ncu maddelerde geçen Atatürk ilkeleri deyimi, Atatürk inkılâpları olarak değiştirilmiştir. Atatürk ilkeleri deyimi, daha doğrudur ve olduğu gibi bırakılması uygun olacaktır.

Devrim, önemli, köklü ve çabuk bir değişim için yapılan girişim, çaba ve hareket; ilke ise, bu değişimin kendisi, tanımı ve ifadesidir.

Devletimizin şeklinin Cumhuriyet olması, Türk alfabesinin kabulü, öğretimde birlik, lâiklik, kadınlarımıza eşit haklar verilmesi ve bunlara benzer önemli, siyasal, sosyal ve kültürel değişimlere yönelen girişimler, çabalar birer devrim; bu değişimler ve bu değişimleri tanımlayan kurallar da birer ilkedir.

Devletimizin şeklinin Cumhuriyet olması yolundaki çabalar, bir devrimdir; Anayasamızın 1 nci maddesini teşkil eden «Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir» hükmü bir ilkedir.

Hükümetin getirdiği tasarıda, 3 ncu maddedeki Türk eğitim sistemi deyimi, Türk eğitim ve öğretim sistemi olarak değiştirilmiştir. Eğitim sözcüğü, öğretimi ve öteki bütün kültürel faaliyetleri de içine alan kapsamı geniş bir sözcüktür. M. Eğ. Bakanlığı, M. Eğ. Temel Kanunu deyimleri de, bu düşünüşü açıkça belirlemektedir.

Ayrıca, kabul edilen 10 ncu maddenin «millî birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak, Türk dilinin, eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretimine önem verilir» paragrafındaki «özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan» kaydını, bu kayıt, bu çabada çok dikkatli olunması için bir uyarı olarak konulmuş olsa da, uzun süredir, dilimizin türkçeleştirilmesi yolunda süregelen dikkatli ve başarılı çalışmaları engelleyebileceği, hattâ, sayıları az da olsa, bu türkçeleştirme çabasına nedense karşı olanlara, bu çabayı destekleyecek bir hak ve cesaret verebileceği kaygısı ile çok sakıncalı bulmaktayım.

Bu nedenle, 10 ncu maddenin, Hükümetin getirdiği tasarıda olduğu gibi bırakılması uygun olacaktır.

Hükümet tasarısında, 12 nci madde «Türk eğitiminde lâiklik esastır. Din eğitimi ve öğretimi, ancak kişilerin kendi isteğine ve küçüklerin de kanunî temsilcilerinin isteğine bağlı olarak verilir» şeklinde tespit edilmiştir. Açık olarak herşeyi belirten bu ifadeye eklenen, «bu isteğin okula giriş anında veliler tarafından yazılı olarak bildirilmesi» kaydı, velileri, 3 yıl sonra başlayacak bir ders için, 3 yıl önceden bağlama ile, işleme ne gibi bir yarar sağlayacağı anlaşılamamaktadır.

Bu maddenin de, Hükümet tasarısında olduğu gibi, aynen bırakılması yerinde olacaktır.

Hükümet tasarısında, 31 nci madde, «İmam - hatip okulları, imamlık ve hatiplik gibi din hizmetlerinin yerine getirilmesi ile görevli kimseleri yetiştirmek üzere, Millî Eğitim Bakanlığınca, temel eğitime dayalı olarak ve yalnız erkek öğrenciler için açılmış ayrı meslek okullarıdır» şeklinde, konuyu çok açık bir ifade ile belirttiği halde, bu madde tamamen değiştirilerek, madde,

«İmam - hatip liseleri, imamlık, hatiplik ve Kur'an kursu öğreticiliği gibi dinî hizmetlerin yerine lerinin ifası ile görevli kimseleri yetiştirmek üzere, Millî Eğitim Bakanlığınca açılan, ortaöğretim sistemi içinde, hem mesleğe, hem yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumlarıdır» şeklinde sokuştur.

Hükümet tasarısının genel gerekçesinde, 31 nci madde için şöyle denilmektedir: «İmam - hatip okulları, imamlık ve hatiplik gibi din hizmetlerinin ifası ile görevli kimseleri yetiştirmek üzere açılan okullardır. 3 Mart 1340 tarihli ve 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu, amaçları dolayısıyla, din öğretimine mecburî dersler arasında geniş ölçüde yer ve önem verilen bu okulların, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından «Ayrı Mektepler» olarak açılmasını âmirdir.

Tevhidi Tedrisat Kanunu, Türkiye Cumhuriyetinin lâiklik niteliğini koruma amacını güden bir kanun olarak, Anayasamızın 153 ncu maddesinde yer almış bulunmaktadır.

Bu defa 31 nci madde, Tevhidi Tedrisat Kanununun ilgili maddesi hükmünü yerine getirmek, imam - hatip okullarının Millî Eğitim sistemi içindeki yerini açıklamak ve sekiz yıllık temel eğitime dayalı ve meslek icabı yalnız erkek öğrencilere mahsus ayrı meslek okulları olduğunu belirtmek amacıyla getirilmiştir. İmam - hatip okullarını bitirenler, bugün olduğu gibi, kendi alanlarında yüksek öğrenime geçebileceklerdir.»

Bu gerekçe ve tasarının 28 nci maddesi açıkça göstermektedir ki,

Anayasamızın 153 ncu maddesinin, diğer bâzı kanunlarla birlikte, yürürlükte tuttuğu ve hattâ hükümleri hakkında «Anayasaya aykırı olduğu şeklinde anlaşılabilir ve yorumlanamaz» dediği, 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu, imam - hatip okulları gibi okulların, kanundaki deyimle, «Ayrı Mektepler» olarak açılmasını âmir bulunmaktadır.

Bu nedenle, imam - hatip okulları, genel anlamı ile, ortaöğretim sistemi içinde yer almamakta, kendisine özgü ayrı bir yeri bulunmaktadır.

Bu bakımdan bu okullar, liseler grubu içine alınmaz; hem mesleğe, hem de, genel olarak, yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayamaz.

İmam - hatip okulları, imamlık ve hatiplik gibi din hizmetlerinin ifası ile görevli kimseleri yetiştirmek üzere, din öğretimine mecburî dersler arasında geniş ölçüde yer ve önem verilen 8 yıllık temel eğitime dayalı ve meslek icabı yalnız erkek öğrencilere mahsus ayrı bir meslek okuludur; imam - hatip okullarını bitirenler, bugün olduğu gibi, kendi alanlarında yüksek öğrenime geçebilirler.

Bu açıklamalara göre, 31 nci madde olarak, kabul edilen değişik metin yerine, Hükümet tasarısındaki, Anayasamızın da tekdiren kabul ettiği Tevhidi Tedrisat Kanununa uygun olan, metnin aynen kabulü gerekli bulunmaktadır.

Hükümet teklifinde, 35 nci maddenin 2 nci paragrafında «Üniversiteler, bilim adamı, araştırmacı, yüksek öğretime öğretim üyesi, üretim ve hizmet birimlerinde üst düzeyde yönetimi ve denetimi sağlayan elemanlar; Akademi ve Yüksek Okullar da, yüksek düzeyde uygulayıcı meslek elemanları yetiştirirler» denilmekle, her üç kurumun görevlerinin açıkça belirtilmiş bulunması, bu konudaki farklı değerlendirmeleri ve tartışmaları ortadan kaldıracığı için, bu paragraf çok yerindedir. Çok yararlı ve gerekli olan bu paragrafı da içine alan bu maddenin tümünün, Hükümet tasarısında olduğu gibi, aynen kabulü isabetli olacaktır.

Son olarak, «Yüksek öğretimin paralı olması» sistemini öngören 38 nci maddeye de kısaca değineceğim :

Yurdumuzda, malî durumu büyük bir öğrenim ücreti vermeye yeterli olan ailelerin sayısı, dargelirli ailelerin sayısına oranla çok azdır. Ayrıca, birçok ülkelerde olduğu gibi, yurdumuzda hem

yüksek öğrenimini yapan, hem de yeterli para kazanabilen öğrencilerin sayısı da çok azdır. Bu bakımdan varlıklı ailelerin çocuklarından alınacak ücretler toplamı, dar gelirli aile çocuklarına yapılması öngörülen, burs, kredi gibi yardımları karşılayabilecek miktarda olamayacaktır. Madde nin ifadesinde ise, alınacak ücretler toplamının çok olacağı iyimser düşüncesiyle «Bu fon, öncelikle başarılı ve muhtaç öğrenciler için burslara ve diğer yardımlara tahsis edilir» denilmektedir. Öte yandan öğrencilerin malî durumlarının tespiti çok güç olduğundan, bu sistemin uygulanmasında büyük haksızlıkların, sakıncaların ortaya çıkması çok muhtemeldir. Bu nedenlerle, yüksek öğretimin paralı olması sisteminin bir süre daha uygulanmaması isabetli olacaktır.

Yüksek öğretimin paralı olması prensibini, tasarıdan büsbütün çıkarmayarak, konunun iyice incelenmesine ve daha sonra uygulanmasına imkân vermek üzere, 38 nci maddenin aşağıdaki şekilde kabulünü öneririm :

Madde 38. — Yüksek öğretimin paralı olması sistemine geçiş tarihini ve bu tarihten sonra öğrencilerden alınacak ücretler, bu ücretlerden oluşacak Fonun kullanılışı, başarılı olup da maddî imkânları yüksek öğrenim yapmaya yeterli olmayan öğrencilere burs ve kredi verme ile ilgili esaslar, Millî Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilecektir.

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Hayri Dener

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Millî Eğitim Temel kanunu tasarısı

I - Kanunun kapsamı :

MADDE 1. — Bu kanun, Türk millî eğitiminin düzenlenmesinde esas olan amaç ve ilkeler, eğitim sisteminin genel yapısı, öğretmenlik mesleği, okul bina ve tesisleri, eğitim araç ve gereçleri ve Devletin eğitim ve öğretim alanındaki görev ve sorumluluğu ile ilgili temel hükümleri bir sistem bütünlüğü içinde kapsar.

BİRİNCİ KISIM

Türk Millî Eğitim sistemini düzenleyen genel esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Türk Millî Eğitiminin amaçları

I - Genel amaçlar :

MADDE 2. — Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini,

1. Atatürk inkılâplarına ve Anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Türk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan millî, demokratik, lâik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duyu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgî, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

II - Özel amaçlar :

MADDE 3. — Türk eğitim ve öğretim sistemi, bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçlara ve aşağıda sıralanan temel ilkelere uygun olarak tespit edilir.

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

Millî Eğitim Temel Kanunu tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

İKİNCİ BÖLÜM

Türk Millî Eğitiminin temel ilkeleri

I - Genellik ve eşitlik :

MADDE 4. — Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

II - Ferdin ve toplumun ihtiyaçları :

MADDE 5. — Millî eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ile Türk toplumunun ihtiyaçlarına göre düzenlenir.

III - Yönelme :

MADDE 6. — Fertler, eğitimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler.

Millî Eğitim sistemi, her bakımdan, bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir.

Yönelimde ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve değerlendirme metodlarından yararlanılır.

IV - Eğitim hakkı :

MADDE 7. — Temel eğitim görmek her Türk vatandaşının hakkıdır.

Temel eğitim kurumlarından sonraki eğitim kurumlarından vatandaşlar ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanırlar.

V - Fırsat ve imkân eşitliği :

MADDE 8. — Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkân eşitliği sağlanır.

Madî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır.

Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır.

VI - Süreklilik :

MADDE 9. — Fertlerin genel ve meslekî eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesi esastır.

Gençlerin eğitimi yanında, hayata ve iş alanlarına olumlu bir şekilde uymalarına yardımcı olmak üzere, yetişkinlerin sürekli eğitimini sağlamak için gerekli tedbirleri almak da bir eğitim görevidir.

VII - Atatürk inkılâpları ve Türk milliyetçiliği :

MADDE 10. — Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk inkılâpları ve Anayasanın başlangıcında ifadesini bulmuş olan Türk milliyetçiliği temel olarak alınır. Millî ahlâk ve millî kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile, evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine önem verilir.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Millet Meclisi metninin 10 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Millî birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin, eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretilmesine önem verilir; çağdaş eğitim ve bilim dili halinde zenginleşmesine çalışılır ve bu maksatla Millî Eğitim Bakanlığınca gereken tedbirler alınır.

VIII - Demokrasi eğitimi :

MADDE 11. — Güçlü ve istikrarlı, hür ve demokratik bir toplum düzeninin gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahibolmaları gereken demokrasi bilincinin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış ve davranışlarla sorumluluk duygusunun ve manevî değerlere saygının, her türlü eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılır; ancak, eğitim kurumlarında Anayasada ifadesini bulan Türk milliyetçiliğine aykırı siyasî ve ideolojik telkinler yapılmasına ve bu nitelikteki günlük siyasî olay ve tartışmalara karışılmasına hiçbir şekilde meydan verilmez.

IX - Lâiklik :

MADDE 12. — Türk eğitiminde lâiklik esastır.

Din eğitimi ve öğrenimi ancak kişilerin kendi isteği ve küçüklerin de kanunî temsilcilerinin isteğine bağlı olarak verilir. Bu istek kayıt esnasında veliler tarafından okul idaresine yazılı olarak bildirilir.

X - Bilimsellik :

MADDE 13. — Her derece ve türdeki ders programları ve eğitim metotlarıyla ders araç ve gereçleri, bilimsel ve teknolojik esaslara ve yeniliklere, çevre ve ülke ihtiyaçlarına göre sürekli olarak geliştirilir.

Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve yenileşmenin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere dayalı olarak yapılır.

Bilgi ve teknoloji üretmek ve kültürümüzü geliştirmekle görevli eğitim kurumları gereğince donatılıp güçlendirilir; bu yöndeki çalışmalar maddî ve manevî bakımdan teşvik edilir ve desteklenir.

XI - Plânlılık :

MADDE 14. — Millî eğitimin gelişmesi iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerine uygun olarak eğitim - insangücü - istihdam ilişkileri dikkate alınmak suretiyle, sanayileşme ve tarımda modernleşmede gerekli teknolojik gelişmeyi sağlayacak meslekî ve teknik eğitime ağırlık verecek biçimde plânlanır ve gerçekleştirilir.

Mesleklerin kademeleri ve her kademenin unvan, yetki ve sorumlulukları kanunla tespit edilir ve her derece ve türdeki örgün ve yaygın meslekî eğitim kurumlarının kuruluş ve programları bu kademelere uygun olarak düzenlenir.

Eğitim kurumlarının yer, personel, bina, tesis ve ekleri, donatım, araç, gereç ve kapasiteleri ile ilgili standartlar önceden tespit edilir ve kurumların bu standartlara göre optimal büyüklükte kurulması ve verimli olarak işletilmesi sağlanır.

XII - Karma eğitim :

MADDE 15. — Okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılması esastır. Ancak eğitimin türüne, imkân ve zorunluluklara göre bazı okullar yalnızca kız veya yalnızca erkek öğrencilere ayrılabilir.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 11. — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Millet Meclisi metninin 12 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Millet Meclisi metninin 13 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Millet Meclisi metninin 14 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Millet Meclisi metninin 15 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

XIII - Okul ile ailenin işbirliği :

MADDE 16. — Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için okul ile aile arasında işbirliği sağlanır.

Bu maksatla kurulacak okul - aile birlikleri, maddî imkânlardan yoksun öğrenciler ile okulun veya okul tarafından seçilecek kardeş okulların zarurî ihtiyaçlarına sarf edilmek üzere her çeşit yardım ve bağış kabul edebilir.

Yardım ve bağışların alınma, sarf edilme ve denetlenme şekil ve esasları Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

XIV - Her yerde eğitim :

MADDE 17. — Millî eğitimin amaçları yalnız resmî ve özel eğitim kurumlarında değil, aynı zamanda evde, çevrede, işyerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilmeye çalışılır.

Resmî, özel ve gönüllü her kuruluşun eğitimle ilgili faaliyetleri, Millî Eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Millî Eğitim Bakanlığının denetimine tabidir.

İKİNCİ KISIM

Türk Millî Eğitim sisteminin genel yapısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel hükümler

I - Örgün ve yaygın eğitim :

MADDE 18. — Türk millî eğitim sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere, iki anabölümden kurulur.

Örgün eğitim, okul öncesi eğitimi, temel eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.

Yaygın eğitim, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM

Örgün eğitim

A) Okul öncesi eğitimi

I - Kapsam :

MADDE 19. — Okul öncesi eğitimi, mecburî ilköğrenim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar.

Bu eğitim isteğe bağlıdır.

II - Amaç ve görevler :

MADDE 20. — Okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

1. Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak;
2. Onları temel eğitime hazırlamak;

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 16. — Millet Meclisi metninin 16 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Millet Meclisi metninin 17 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Millet Meclisi metninin 18 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Millet Meclisi metninin 19 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Millet Meclisi metninin 20 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

3. Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak;
4. Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır.

III - Kuruluş :

MADDE 21. — Okul öncesi eğitim kurumları, bağımsız anaokulları olarak kurulabileceği gibi, gerekli görülen yerlerdeki temel eğitim kurumlarının birinci devresine bağlı anasınıfları halinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları olarak da açılabilir.

Okul öncesi eğitim kurumlarının nerelerde ve hangi önceliklere göre açılacağı Milli Eğitim Bakanlığınca yönetmelikle düzenlenir.

İş Kanununa tabi işyerlerinin hangi şartlarla okul öncesi eğitim kurumu kurlmaları gerektiği, Milli Eğitim ve Çalışma Bakanlıkları tarafından birlikte düzenlenecek bir tüzükte gösterilir.

B) Temel eğitim

I - Kapsam :

MADDE 22. — Temel eğitim genel olarak 7 - 14 yaşlarındaki çocukların eğitimini kapsar.

II - Amaç ve görevler :

MADDE 23. — Temel eğitimin amaç ve görevleri, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelere uygun olarak,

1. Her türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak; onu milli ahlâk anlayışına uygun olarak yetiştirmek;
2. Her Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır.

III - Kuruluş :

a) Temel eğitim kurumları :

MADDE 24. — Temel eğitim okulları beş yıllık birinci kademe ile üç yıllık ikinci kademe eğitim kurumlarından meydana gelir. Birinci kademe sonunda ilkokul, ikinci kademe sonunda temel eğitim diploması (ortaokul diploması) verilir.

b) Kuruluş şekilleri :

MADDE 25. — Temel eğitim kurumlarının birinci ve ikinci kademeleri, bağımsız okullar halinde kurulabileceği gibi, imkân ve şartlara göre, birlikte de kurulabilir.

Nüfusu az ve dağınık olan yerlerde, köyler gruplaştırılarak, merkezi durumda olan köylerde temel eğitim bölge okulları ve bunlara bağlı pansiyonlar, gruplaştırmanın mümkün olmadığı yerlerde temel eğitim yatılı bölge okulları kurulur.

C) Orta öğretim

I - Kapsam :

MADDE 26. — Ortaöğretim, temel eğitime dayalı, en az üç yıllık öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 21. — Millet Meclisi metninin 21 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Millet Meclisi metninin 22 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Millet Meclisi metninin 23 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Millet Meclisi metninin 24 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Millet Meclisi metninin 25 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Millet Meclisi metninin 26 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

II - Ortaöğretimden yararlanma hakkı :

MADDE 27. — Temel eğitimini tamamlayan ve ortaöğretime girmeye hak kazanmış olan her öğrenci, ortaöğretime devam etmek ve ortaöğretim imkânlarından ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanmak hakkına sahiptir.

III - Amaç ve görevler :

MADDE 28. — Ortaöğretimin amaç ve görevleri, Millî Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

1. Bütün öğrencilere ortaöğretim seviyesinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara kişi ve toplum sorunlarını tanımak çözüm yolları aramak ve yurdun iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak bilincini ve gücünü kazandırmak,

2. Öğrencileri, çeşitli program ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yüksek öğretime veya hem mesleğe hem de yüksek öğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır.

Bu görevler yerine getirilirken öğrencilerin istekleri ve kabiliyetleri ile toplum ihtiyaçları arasında denge sağlanır.

IV - Kuruluş :

MADDE 29. — Ortaöğretim, çeşitli programlar uygulayan liselerden meydana gelir.

Belli bir programa ağırlık veren okullara lise, teknik lise ve tarım meslek lisesi gibi eğitim dallarını belirleyen adlar verilir.

Nüfusu az ve dağınık olan ve Millî Eğitim Bakanlığınca gerekli görülen yerlerde, ortaöğretimin genel, meslekî ve teknik öğretim programlarını bir yönetim altında uygulayan çok programlı liseler kurulabilir.

Ortaöğretim kurumlarının öğrenim süresi, uygulanan programın özelliğine göre, Millî Eğitim Bakanlığınca tespit edilir.

V - Ortaöğretimde yöneltme :

MADDE 30. — Yöneltme temel eğitimde başlar; yanılmaları önlemek ve muhtemel gelişmelere göre yeniden yöneltmeyi sağlamak için ortaöğretimde de devam eder.

Yöneltme esasları ve çeşitli programlar veya ortaöğretim okulları arasında yapılacak yatay ve dikey geçiş şartları, Millî Eğitim Bakanlığınca düzenlenir.

VI - Yüksek öğrenime geçiş :

MADDE 31. — Ortaöğretimin yüksek öğretime veya hem mesleğe hem de yüksek öğretime hazırlayan programlarını bitiren öğrencilere, yetistirildikleri yönde, üniversitelere, akademilere ve yüksek okullara girmek için aday olma hakkı tanınır.

Hangi fakülte, akademi ve yüksek okullara hangi programları bitirenlerin nasıl girecekleri ilgili kurumlarca kararlaştırılır. Giriş şartlarının tespitinde ve uygulamada Millî Eğitim Bakanlığı ile ilgili kurumlar arasında işbirliği yapılır.

Giriş, ya yalnızca diplomadaki derecelere ve notlara göre, ya merkezi müsabaka imtihanları sistemiyle, ya da her kurum tarafından münferit olarak düzenlenebilir.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 27. — Millet Meclisi metninin 27 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Millet Meclisi metninin 28 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Millet Meclisi metninin 29 ncu maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. — Millet Meclisi metninin 30 ncu maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Millet Meclisi metninin 31 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

VII - İmam - hatip liseleri :

MADDE 32. — İmam - hatip liseleri, imamlık, hatiplik ve Kur'an kursu öğreticiliği gibi dini hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli elemanları yetiştirmek üzere, Millî Eğitim Bakanlığınca açılan ortaöğretim sistemi içinde, hem mesleğe, hem yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumlarıdır.

VIII - Güzel sanatlar eğitimi :

MADDE 33. — Güzel sanatlar alanlarında özel istidat ve kabiliyetleri beliren çocukları küçük yaşlardan itibaren yetiştirmek üzere temel eğitim ve orta öğretim seviyesinde ayrı okullar açılabilir veya ayrı yetiştirme tedbirleri alınabilir. Özellikleri dolayısıyla bunların kuruluş, işleyiş ve yetiştirme ile ilgili esasları ayrı bir yönetmelikle düzenlenir.

D) Yükseköğretim

I - Kapsam :

MADDE 34. — Yükseköğrenim, ortaöğretime dayalı en az iki yıllık yükseköğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsar.

II - Amaç ve görevler :

MADDE 35. — Yükseköğretimin amaç ve görevleri, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

1. Öğrencileri ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yurdumuzun bilim politikasına ve toplumun yüksek seviyede ve çeşitli kademelerdeki insangücü ihtiyaçlarına göre yetiştirmek;

2. Çeşitli kademelerde bilimsel öğretim yapmak;

3. Yurdumuzu ilgilendirenler başta olmak üzere, bütün bilimsel, teknik ve kültürel sorunları çözmek için bilimleri genişletip derinleştirecek inceleme ve araştırmalarda bulunmak;

4. Yurdumuzun türlü yönde ilerleme ve gelişmesini ilgilendiren bütün sorunları, Hükümet ve kurumlarla da elbirliği etmek suretiyle öğretim ve araştırma konusu yaparak sonuçlarını toplumun yararlanmasına sunmak ve Hükümetçe istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini bildirmek;

5. Araştırma ve incelemelerinin sonuçlarını gösteren, bilim ve tekniğin ilerlemesini sağlayan her türlü yayınları yapmak;

6. Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici ve kamu oyunu aydınlatıcı bilim verilerini sözle, yazı ile halka yaymak ve yaygın eğitim hizmetlerinde bulunmaktır.

III - Kuruluş :

a) Yükseköğretim kurumları :

MADDE 36. — Yükseköğretim kurumları şunlardır :

1. Üniversiteler,

2. Akademiler,

3. Yüksekokullar.

Yükseköğretim kurumlarının amaçları ve açılış, kuruluş, işleyiş ve öğretim üye ve yardımcıları ile ilgili esasları, üniversiteler, akademiler ve yüksekokullar kanunlarında düzenlenir.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 32. — Millet Meclisi metninin 32 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 33. — Millet Meclisi metninin 33 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 34. — Millet Meclisi metninin 34 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 35. — Millet Meclisi metninin 35 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. — Millet Meclisi metninin 36 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

b) *Yükseköğretimin düzenlenmesi :*

MADDE 37. — Yükseköğretim, millî eğitim sistemi çerçevesinde, öğrencileri lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerinde yetiştiren bir bütünlük içinde düzenlenir.

Bu bütünlük içinde çeşitli görevleri yerine getiren ve farklı seviyelerde öğretim yapan kuruluşlar bulunur.

Farklı seviyeler ve kuruluşlar arasında öğrencilere kabiliyetlerine göre, yatay ve dikey geçiş yolları açık tutulur.

IV - Yükseköğretimin paralı oluşu :

MADDE 38. — Yükseköğretim paralıdır. Başarılı olan fakat maddî imkânları elverişli olmayan öğrencilerin kayıt ücreti, imtihan harcı gibi her türlü öğrenim giderleri burs, kredi, yatılılık ve benzeri yollarla sağlanır.

Öğrenim harç ve ücretlerinin tutarları ve bunların ödenme tarzları ile burs ve kredilerin tutarları ve bunların variliş esasları, Maliye Bakanlığı ile birlikte hazırlanacak yönetmelikle tespit edilir.

Bâzı alanlar için mecburî hizmet karşılığı öğrenci yetiştirilmesi hakkındaki hükümler saklıdır.

V - Yükseköğretimin plânlanması :

MADDE 39. — Yükseköğretimde, öğretim elemanlarından, tesislerden ve öğrencinin zamanından en verimli bir şekilde yararlanmayı mümkün kılacak ve çeşitli bölgelerdeki yükseköğretim kurumlarının dengeli bir şekilde gelişmesini sağlayacak tedbirler alınır; yükseköğretimin bütünü kapsayan ve ortaöğretimle ilgisini sağlayan bir plânlama düzeni kurulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yaygın Eğitim

I - Kapsam, amaç ve görevler :

MADDE 40. — Yaygın eğitimin özel amacı, millî eğitimin genel amaçlarına ve temsil ilkelerine uygun olarak, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut, her hangi bir kademesinde bulunan veya bu kademededen çıkmış vatandaşlara, örgün eğitimin yanında veya dışında,

1. Okuma - yazma öğretmek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamak,

2. Çağımızın bilimsel, teknolojik, iktisadî, sosyal ve kültürel gelişmelerine uymalarını sağlayıcı eğitim imkânları hazırlamak,

3. Millî kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı, benimsetici nitelikte eğitim yapmak,

4. Toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma ve örgütlenme anlayış ve alışkanlıkları kazandırmak,

5. İktisadî gücün artırılması için gerekli beslenme ve sağlıklı yaşama şekil ve usullerini benimsetmek,

6. Boş zamanları iyi bir şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak,

7. Kısa süreli ve kademeli eğitim uygulayarak ekonomimizin gelişmesi doğrultusunda ve istihdam politikasına uygun meslekleri edinmelerini sağlayıcı imkânlar hazırlamak,

8. Çeşitli mesleklerde çalışmakta olanların hizmet içinde ve mesleklerinde gelişmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 37. — Millet Meclisi metninin 37 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 38. — Millet Meclisi metninin 38 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 39. — Millet Meclisi metninin 39 ncu maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 40. — Millet Meclisi metninin 40 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

II - Kuruluş :

MADDE 41. — Yaygın eğitim, örgün eğitim ile birbirini tamamlayacak, gereğinde aynı vasıfları kazandırabilecek ve birbirinin her türlü imkânlarından yararlanacak biçimde bir bütünlük içinde düzenlenir.

Yaygın eğitim, genel ve meslekî - teklik olmak üzere iki temel bölümden meydana gelir. Bu bölümler birbirini destekleyici biçimde hazırlanır.

III - Koordinasyon :

MADDE 42. — Genel, meslekî ve teknik yaygın eğitim alanında görev alan resmî, özel ve gönüllü kuruluşların çalışmaları arasındaki koordinasyon Millî Eğitim Bakanlığınca sağlanır.

Gene yaygın eğitim programlarının düzenleniş şekli yönetmelikle tespit edilir.

Meslekî ve teknik yaygın eğitim faaliyetlerini yürüten Bakanlıklar ile özerk eğitim kurumları ve resmî ve özel işletmeler arasında Millî Eğitim Bakanlığınca sağlanacak koordinasyon ve işbirliğinin esasları kanunla düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Öğretmenlik mesleği

I - Öğretmenlik :

MADDE 43. — Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Millî Eğitimimizin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.

Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır.

Yukarıda belirtilen nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması esastır. Bu öğrenim lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerde yatay ve dikey geçişlere de imkân verecek biçimde düzenlenir.

II - Öğretmen yetiştiren kurumları açma yetkisi :

MADDE 44. — Öğretmenlik formasyonu veren üniversite ve akademiler dışındaki öğretmen yetiştiren kurumlar Millî Eğitim Bakanlığınca açılır ve yönetilir.

III - Öğretmenlerin nitelikleri ve seçimi :

MADDE 45. — Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Millî Eğitim Bakanlığınca tespit olunur.

Öğretmenler, öğretmen yetiştiren kurumlardan, akademilerden ve üniversitelerin ilgili fakülte, enstitü ve bölümlerinden ve bunlara denkliği Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilen yurt dışı kurumlardan mezun olanlar arasından Millî Eğitim Bakanlığınca seçilirler.

Yüksek öğrenimleri sırasında pedagojik formasyon kazanmamış olanların ihtiyaç duyulan alanlarda, öğretmenliğe atanmaları halinde bu gibilerin adaylık dönemi içinde yetişmeleri için Millî Eğitim Bakanlığınca gerekli tedbirler alınır.

Hangi derece ve türdeki eğitim, öğretim, teftiş ve yönetim görevlerine, hangi seviye ve alanda öğrenim görmüş olanların ne gibi şartlarla seçilebilecekleri yönetmelikle düzenlenir.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 41. — Millet Meclisi metninin 41 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 42. — Millet Meclisi metninin 42 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 43. — Millet Meclisi metninin 43 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 44. — Millet Meclisi metninin 44 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 45. — Millet Meclisi metninin 45 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

IV - Öğretmenlerin bölge hizmeti :

MADDE 46. — Öğretmenlikte yurdun çeşitli bölgelerinde görev yapmak esastır.

Hizmet bölgeleri ve ihtiyaçlara göre bu bölgeler arası yer değiştirme esasları yönetmelikle düzenlenir.

V - Uzman ve usta öğreticiler :

MADDE 47. — Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ve hizmet içi yetiştirme kurs, seminer ve konferanslarında uzman ve usta öğreticiler de geçici olarak görevlendirilebilir.

Öğretimin tür ve seviyelerine göre uzman ve usta öğreticilerin seçimlerinde aranacak şartlar, görev ve yetkileri yönetmelikle tespit edilir.

VI - Öğretmenlerin hizmet içi yetiştirilmesi :

MADDE 48. — Öğretmenlerin daha üst öğrenim görmelerini sağlamak üzere yaz ve akşam okulları açılır veya hizmet içinde yetiştirilmeleri maksadıyla kurslar ve seminerler düzenlenir.

Yaz ve akşam okulları öğretmen yetiştiren kurumlarca açılır; bunlara devam ederek yeterli krediyi dolduran öğretmenlere o kurumun belge veya diploması verilir.

Millî Eğitim Bakanlığınca açılan kurs ve seminerlere devam edenlerden başarı sağlayanlara belge verilir. Bu belgelerin, öğretmenlerin atama, yükselme ve nakillerinde ne ölçüde ve nasıl değerlendirileceği yönetmelikle düzenlenir.

VII - Yurt içi ve yurt dışı yetiştirme imkânları :

MADDE 49. — Yurt içinde ve dışında daha üst öğrenim yapmak veya bilgi, görgü ve ihtisaslarını artırmak isteyen öğretmenlerin belli şartlarla, aylıklı veya aylıksız izinli sayılmaları sağlanır; bu şartlar, millî eğitimin ihtiyaçları gözönünde tutularak, hazırlanacak yönetmelikle belirtilir.

Öğretmen konutları :

MADDE 50. — Millî Eğitim Bakanlığınca gerekli görülen yerlerde, özellikle mahrumiyet bölgelerinde görevli öğretmenlere konut sağlanır.

Konutlar okul binaları ile birlikte plânlanır ve yapılır.

Eski eğitim kurumlarının konut ihtiyacı bir plâna bağlanır ve bu konutların yapımı için, her yıl Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesine gerekli ödenek konur.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Okul binaları ve tesisleri

I - Okul yapıları :

MADDE 51. — Her derece ve türdeki eğitim kurumlarına ait bina ve tesisler çevrenin ihtiyaçlarına ve uygulanacak programların özelliklerine göre Millî Eğitim Bakanlığınca plânlanır ve yaptırılır.

Bu maksatla her yıl Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konur.

Arsa temini ile okul bina ve tesislerinin yapım ve donatımında, Devletin azamî imkânlarının kullanılması yanında vatandaşların her türlü yardımlarından da yararlanılır ve yardımlar teşvik edilir ve değerlendirilir.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 46. — Millet Meclisi metninin 46 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 47. — Millet Meclisi metninin 47 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 48. — Millet Meclisi metninin 48 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 49. — Millet Meclisi metninin 49 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 50. — Millet Meclisi metninin 50 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 51. — Millet Meclisi metninin 51 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

BEŞİNCİ KISIM

Eğitim araç ve gereçleri

I - Kapsam :

MADDE 52. — Eğitim araç ve gereçleri, eğitim kurumlarında kullanılacak ders kitapları ile öğretmen ve öğrencilere kaynak ve yardımcı olacak basılı eğitim malzemesini, millî eğitimin genel amaçlarının gerçekleşmesine yararlı olacak diğer eserleri ve eğitim araç ve gereçlerini kapsar.

II - Görev :

MADDE 53. — Millî Eğitim Bakanlığı, kendisine bağlı eğitim kurumlarının eğitim araç ve gereçlerini, gelişen eğitim teknolojisine ve program ve metotlara uygun olarak sağlamak, geliştirmek, yenileştirmek, standartlaştırmak, kullanılma süresini ve telif haklarını ve ders kitabı fiyatlarını tespit etmek, paralı veya parasız olarak ilgililerin yararlanmasına sunmakla görevlidir.

III - Görevin yerine getirilmesi :

MADDE 54. — Millî Eğitim Bakanlığı eğitim araç ve gereçlerini,

1. Hazırlamak, imal etmek ve satınalmak;
2. Kişilere veya kuracağı komisyonlara veya yarışmalar düzenleyerek hazırlatmak;
3. Özel kesimce hazırlananlar veya imal edilenler arasından seçmek veya tavsiye etmek suretiyle 53 ncü maddede belirtilen görevini yerine getirir.

IV - Ücret ödenmesi :

MADDE 55. — Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak veya hazırlatılacak eğitim araç ve gereçlerinin hazırlama, inceleme ve seçme işleri veya redaksiyonu ile görevlendirilecek kimselere ve teşkil edilecek jürilerin memur olmayan üyelerine ücret ödenir ve yarışmalarda derece alanlara ödül verilir.

Eğitim araç ve gereçlerinin kabulü, süresi, telif hakkı ve ücretlerle ilgili esaslar yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI KISIM

Eğitim ve öğretim alanındaki görev ve sorumluluk

I - Yürütme, gözetim ve denetim :

MADDE 56. — Eğitim ve öğretim hizmetinin, bu kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Millî Eğitim Bakanlığı sorumludur.

II - Yasaklık :

MADDE 57. — Askerî maksatlarla açılacak okullar hariç, bu kanun hükümlerine aykırı hiç bir eğitim faaliyetinde bulunulamaz.

(Gecici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 52. — Millet Meclisi metninin 52 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 53. — Millet Meclisi metninin 53 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 54. — Millet Meclisi metninin 54 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 55. — Millet Meclisi metninin 55 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 56. — Millet Meclisi metninin 56 ncı maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 57. — Millet Meclisi metninin 57 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

III - Okul açma yetkisi :

MADDE 58. — Türkiye'de hiç bir örgün eğitim kurumu Millî Eğitim Bakanlığının izni olmaksızın açılmaz.

Millî Eğitim Bakanlığı veya diğer bir bakanlık tarafından açılmış veya açılacak örgün eğitim kurumları (askerî liseler dahil) ile özel eğitim kurumlarının derecelerinin tayini Millî Eğitim Bakanlığına aittir.

Askerî eğitim kurumlarının dereceleri Millî Savunma Bakanlığı ile birlikte tespit edilir.

Diğer bakanlıklara bağlı ortaöğretim kurumlarının program ve yönetmelikleri, ilgili bakanlıkla Millî Eğitim Bakanlığı tarafından birlikte yapılır ve Millî Eğitim Bakanlığınca onanır.

Yükseköğretilerin program ve yönetmelikleri (Harp Okulları hariç), Millî Eğitim Bakanlığının görüşü alınmak şartıyla, aidolduğu bakanlık tarafından hazırlanır ve Millî Eğitim Bakanlığınca incelenerek onanır.

Diğer bakanlıklara bağlı orta ve yüksek dereceli okullar Millî Eğitim Bakanlığının gözetim ve denetimine tabidir.

IV - Yurt dışı eğitim :

MADDE 59. — Türk vatandaşlarının yurt dışında eğitim, öğrenim ve ihtisas görmeleri ile ilgili Devlet hizmetlerinin düzenlenmesinden (askerî öğrenciler hariç), Millî Eğitim Bakanlığı sorumludur.

YEDİNCİ KISIM

Son hükümler

I - Kenar başlıkları :

MADDE 60. — Bu kanunun madde kenar başlıkları, sadece ilgili oldukları maddelerin konusunu ve maddeler arasındaki sıralama ve bağlantıyı göstermekte olup kanun metnine dahil değildir.

II - Kaldırılan hükümler :

MADDE 61. — 1340 tarih ve 439 sayılı Orta Tedrisat Muallimleri Kanununun 3 ncu maddesi, 22 . 3 . 1926 tarih ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair Kanunun 3 ve 4 ncu maddeleri, 6 . 6 . 1949 tarih ve 5429 sayılı Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda okutturulacak ders kitaplarının seçilmesi, basılması ve dağıtılması hakkında Kanun, 5 . 1 . 1961 tarih ve 222 sayılı ilköğretim ve Eğitim Kanununun 69 ncu maddesi ve diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri, bu kanunun yayımı tarihinde, yürürlükten kalkar.

III - Yönetmelikler :

MADDE 62. — Bu kanunda sözü geçen yönetmelikler, Kanunda belirtilen genel amaç ve temel ilkelere uygun olarak Millî Eğitim Bakanlığınca, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç bir yıl içinde çıkarılır.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 58. — Millet Meclisi metninin 58 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 59. — Millet Meclisi metninin 59 ncu maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 60. — Millet Meclisi metninin 60 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 61. — Millet Meclisi metninin 61 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 62. — Millet Meclisi metninin 62 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yüksek öğrenim kurumlarında öğrenci bulunanlar hakkında 38 nci madde hükmü uygulanmaz.

IV - Yürürlük :

MADDE 63. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

V - Yürütme :

MADDE 64. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisi metninin geçici 1 nci maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 63. — Millet Meclisi metninin 63 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

MADDE 64. — Millet Meclisi metninin 64 ncü maddesi Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

